

Súd: Okresný súd Rimavská Sobota
Spisová značka: 17T/36/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6920010447
Dátum vydania rozhodnutia: 10. 12. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zoltán Boros
ECLI: ECLI:SK:OSRS:2020:6920010447.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Rimavská Sobota samosudcom JUDr. Zoltánom Borosom v trestnej veci obžalovaného I.L. J., nar. XX.XX.XXXX v O. D., ktorý je stíhaný pre zločin vydierania podľa § 189 ods. 1, ods. 2 písm. b) Trestného zákona s poukázaním na ustanovenie § 139 ods. 1 písm. c) Trestného zákona a pre prečin nebezpečného vyhrážania podľa § 360 ods. 1, ods. 2 písm. b) Trestného zákona s poukázaním na ustanovenie § 139 ods. 1 písm. c) Trestného zákona na hlavnom pojednávaní konanom dňa 10. 12. 2020 takto

rozhodol:

Obžalovaný I.L. J. M. X. Ó., nar. XX.XX.XXXX v O. D., trvale bytom I. XXXX/X, XXX XX O. D., nezamestnaný, t. č. vo väzbe v Ústave na výkon väzby a Ústave na výkon trestu odňatia slobody Banská Bystrica,

je vinný, že

v bode 1)

dňa 25.04.2020 v čase okolo 07.30 hod v byte na ulici I. Č. XXXX/X v O. D. prišiel do izby za otcom - poškodeným I. J., nar. XX.XX.XXXX, trvalým bydliskom I. XXXX/X, O. D. a opýtal sa ho, či by mu nevedel požičať nejaké drobné, na čo mu poškodený uviedol, že by mu vedel dať 5,-€, obžalovaný však uviedol, že on by potreboval sumu 26,-€ a keď mu poškodený povedal, že toľko peňazí mu nevie dať, obžalovaný začal po ňom kričať, búchal po kuchynskom dreze a poškodenému povedal "Keď mi nedáš tak Ťa zabijem!", následne poškodený obžalovanému odovzdal 26,-€ a neskôr obžalovaný poškodenému povedal, že "Za trest mi večer dáš aj auto, lebo Ťa odnesieme do hory, rozsekáme Ťa na kusy a zakopeme Ťa!", pričom uvedeného konania sa dopustil aj napriek tomu, že rozsudkom Okresného súdu Rimavská Sobota zo dňa 13.03.2014, právoplatným dňa 13.03.2014, sp. zn.: 4T/9/2014, bol odsúdený za spáchanie zločinu vydierania podľa § 189 ods. 1, ods. 2 písm. b) Trestného zákona,

v bode 2)

dňa 25.04.2020 v čase okolo 09.00 hod v byte na D. O. Č. X E. O. D. po tom ako sa matka - G. X. J.Á., nar. XX.XX.XXXX, trvalým bydliskom I.L. Č. XXXX/X, O. D., prechodným bydliskom D. O. Č. X, O. D. obžalovaného opýtala, či vie naisto, že jeho priateľku pustia, obžalovaný buchol do stola a povedal "A pôjde so mnou otec a zoberiem mu aj auto. To auto mi máte darovať ako synovi, lebo Vás pozabijam, všetkých zabijem, ja som mafián!", neskôr sa poškodenej a otcovi - poškodenému I. J., nar. XX.XX.XXXX, trvalým bydliskom I.Š. XXXX/X, O. D., vyhrážal, že ich odnesie do hory, tam ich rozseká a zahrabe, čím u oboch poškodených vzbudil dôvodnú obavu, že svoje vyhrážky uskutoční,

t e d a

v bode 1)

iné hrozbou násillia nútil, aby niečo konal a uvedený čin spáchal na chránenej osobe - na blízkej osobe,

v bode 2)

inému sa vyhrážal smrťou, ťažkou ujmom na zdraví takým spôsobom, že to môže vzbudiť dôvodnú obavu, a čin spáchal na chránenej osobe - na blízkej osobe,

t ý m s p á c h a l

v bode 1)

zločin vydierania podľa § 189 ods. 1, ods. 2 písm. b) Trestného zákona s poukázaním na ustanovenie § 139 ods. 1 písm. c) Trestného zákona,

v bode 2)

prečin nebezpečného vyhrážania podľa § 360 ods. 1, ods. 2 písm. b) Trestného zákona s poukázaním na ustanovenie § 139 ods. 1 písm. c) Trestného zákona.

Za to sa

o d s u d z u j e

podľa § 189 ods. 2 Tr. zákona s prihliadnutím na § 37 písm. h), písm. m) Tr. zákona, § 38 ods. 2, ods. 5 Tr. zákona, § 41 ods. 1, ods. 2 Tr. zákona s použitím § 39 ods. 2 písm. c) Tr. zákona k úhrnnému trestu odňatia slobody v trvaní 4 (štyroch) rokov.

Podľa § 48 ods. 1, ods. 2 písm. b) Tr. zákona samosudca obžalovaného na výkon trestu zaraďuje do ústavu na výkon trestu odňatia slobody so stredným stupňom stráženia.

Podľa § 73 ods. 2 písm. c), písm. d) Tr. zákona samosudca obžalovanému ukladá ochranné psychiatrické a protitoxikomanické liečenie formou ústavou.

o d ô v o d n e n i e :

Prokurátor Okresnej prokuratúry v Rimavskej Sobote dňa 19. 8. 2020 sp. zn. 1Pv 173/20/6609-51 podal obžalobu na I. J. pre zločin vydierania podľa § 189 ods. 1, ods. 2 písm. b) Trestného zákona s poukázaním na ustanovenie § 139 ods. 1 písm. c) Trestného zákona v súbehu s prečinom nebezpečného vyhrážania podľa § 360 ods. 1, ods. 2 písm. b) Trestného zákona s poukázaním na ustanovenie § 139 ods. 1 písm. c) Trestného zákona na skutkovom základe uvedenom vo výrokovej časti tohto rozsudku.

Obžalovaný na hlavnom pojednávaní vyhlásenie podľa § 257 ods. 1 písm. a). b) alebo c) Tr. poriadku neuskutočnil. V priebehu konania pripúšťal, že sa mohol dopustiť vyhrážok voči rodičom, popieral však, že by išlo o vydieranie.

Súd na hlavnom pojednávaní vykonal dokazovanie výsluchom obžalovaného, svedkyne - poškodenej X. J. a svedka - poškodeného I. J.. Súd ďalej vykonal dokazovanie prečítaním listinných dôkazov - rozsudku Okresného súdu Rimavská Sobota sp. zn. 4T/9/2014, trestného rozkazu tunajšieho súdu sp. zn. 4T/8/2020, výsledku vyšetrenia moču, správy o povesti, správy z výkonu väzby, výpisu z evidencie priestupkov, odpisu z registra trestov, uznesenia tunajšieho súdu o povolení obnovy konania sp. zn. 3Nt/17/2013. Na hlavnom pojednávaní boli prečítané svedecké výpovede R. T., C. Š. a W. J. z prípravného konania.

Obžalovaný vo veci vypovedal, že jeho rodičia dňa 23.04.2020 preňho prišli do Ústavu na výkon trestu odňatia slobody T. - Š., kde si odpykal šesť mesačný trest odňatia slobody uložený za prečin marenia výkonu úradného rozhodnutia. Keď bol dovezený do O. D., najprv boli na návšteve u jeho matky a následne sa presunuli k otcovi, s ktorým inak aj býval na I.T. A.. X E. O. D.. Čo sa týka udalostí uvedených v skutku bode 1., je pravda, že v ten deň ráno 07.30 hod išiel za otcom do izby so žiadosťou o požičanie peňazí, ktoré potreboval na zakúpenie SIM karty. Otec mu bol ochotný dať len 5 eur, na čo mu obžalovaný povedal, že chce si kúpiť aj nejaké iné veci ako pivo v Tesco, zapaľovač a cigarety. Chcel od neho sumu zhruba 20 eur. Ich debata prebiehala úplne v kludnej atmosfére. Pôvodne síce chcel len sumu 20 eur, ale poprosil ho o navýšenie tejto sumy, keďže chcel ísť na rande s jedným dievčaťom. Otec súhlasil s tým, že mu dá sumu 26 eur a to ako pôžičku, ktorú mal následne vrátiť, keď sa mu podarí nájsť si zamestnanie.

Povedal, že už viackrát obžalovaný nemá od neho pýtať peniaze, že túto sumu mu požičiava aj vzhľadom na jeho narodeniny, ktoré mal a že v tom období aj oni vo fabrike majú nižšie výplaty. Otec to prijal úplne normálne s tým, že mu tie peniaze požičia, ale obžalovaný sa má snažiť zamestnať a pomáhať mu. Zároveň mu poradil, aby išiel aj za svojou mamou a pýtal peniaze aj od nej, keďže ho mrzelo, že mu nevie poskytnúť požadovanú čiastku, teda jeho prípadný príspevok z dôvodu môjho prepustenia z výkonu trestu a z dôvodu mojich narodenín. Sumu 26 eur mu otec dobrovoľne poskytol a to tak, že peniaze položil na kredenc odkiaľ si ich obžalovaný vzal. Stalo sa tak úplne dobrovoľne v rámci normálneho rozhovoru. Asi o 08.15 hod. sa jeho otec poobliekal a pobral sa na odchod k matke obžalovaného a pri odchode mu takým hundravým spôsobom až zvýšeným tónom povedal, že si od neho takto nemá pýtať peniaze. Už bol na chodbe a vtedy mu trošku obžalovaný vynadal hovoriac „otec nesar ma, keď chceš kričať máš vypadnúť preč“. Obaja sa v tom čase chystali k matke obžalovaného, ale obžalovaný išiel osobitne, bicyklom. Keď prišiel k mame, otec tam už bol. Najskôr bolo ticho, potom ho matka začala trochu provokovať a podceňovať. Hovorila mu, že sa má vykašľať na priateľku E., ktorá v tom čase bola vo väzení, čo sa matke nepáčilo. Vadilo jej aj to, že aj priateľka bola liečená na psychiatrii v T. a užívala drogy. Takéto jej správanie ho vyťahalo a vybuchol a povedal asi dve vyhrážacie vety v tom zmysle, aby ho nesrali, lebo ich pozabíja a zakope v lese. Tá hádka ráno nebola až tak intenzívna, preto v ďalšom panovala perfektná atmosféra, smiali sa, pili spolu kávu. U matky si v rámci narodeninovej atmosféry dal jeden Strongbow cider s obsahom alkoholu, ako aj 10 stupňové pivo, iba poobede okolo 15.00 hod si dal jednu dávku pervitínu. Počas tejto návštevy mu ešte otec povedal, že ho vie odviezť za svojou priateľkou, len nie vtedy, keď to žiadal obžalovaný. Taktiež matka mu bola ochotná požičať 100 eur na rozbeh nového života po prepustení z výkonu trestu.

Svedkyňa - poškodená X. J., ktorá je matkou obžalovaného, na hlavnom pojednávaní vypovedala, že dňa 23.04.2020 spolu s bývalým manželom I. J. išla pre obžalovaného do T. - Š., kde bol prepustený z výkonu trestu. Pri ceste domov bolo v aute zväčša ticho. Syn sa javil byť nervózny a vybavoval niečo cez mobil. Domnieva sa, že už vtedy zháňal pre seba nejakú drogu, na čo usudzuje z toho, že sa u neho následne preukázalo užívanie drog. Po návrate do O. D. ju vyložili doma a obžalovaný spolu s I. J. išli niekde inde. Následne dňa 24.04.2020 sa mu viackrát snažila dovolať, avšak neúspešne. Následne sa u svojho exmanžela informovala, ako sa voď obžalovanému, na čo jej povedal, že je u seba zavretý v izbe. Boli dohodnutí na tom, že druhý deň obžalovaný k nej príde na obed. Dňa 25.04.2020 ku nej prišiel tak obžalovaný, ako aj exmanžel. Exmanžel prišiel asi skôr. Keď prišiel, hovoril jej niečo o tom, že si od neho syn pýtal 26 eur, nehovoril však nič o tom, že by bol v tomto smere vydieraný, len že sa mu obžalovaný vyhrážal v tom zmysle, že ho zabije. Svedkyňa na otázku, či exmanžel spomínal niečo o pôžičke, odpovedala, že nič také nespomínal. Syn prišiel asi 10 minút po exmanželovi. Najprv sa správal kľudne. Od exmanžela chcel, aby ho odviezol do L. pre priateľku, ktorá mala byť prepustená z výkonu trestu odňatia slobody. Jej exmanžel to nebol ochotný urobiť a obaja synovi oponovali, že či vôbec vie, kedy bude priateľka prepustená. Obžalovaný začal byť nervózny, prišiel však na to, že priateľku pustia až o rok neskôr. Je presvedčená o tom, že počas tohto stretnutia bol syn pod vplyvom návykovej látky. V rámci nervózneho kriku im vykričal rôzne veci, napr. to, že keď s ním nepôjdu do L., tak ich zabije. Obžalovaný nechcel aby s nimi išla aj svedkyňa, mal ho odprevadiť len exmanžel. Taktiež vznášal požiadavky, aby mu auto podarovali a ak nie, tak on sadne do auta a pôjde aj sám, hoci vodičské oprávnenie nemá. Kričal aj niečo v tom zmysle, že je mafián prepojený s Cosa Nostra, z čoho bolo vidno, že je úplne mimo. Búchal aj päšťou do stola. Následkom jeho správania sa svedkyňa bála o seba aj o neho, preto jej odľahlo, keď odišiel. Po prečítaní príslušnej časti výpovede z prípravného konania svedkyňa potvrdila, že obžalovaný sa vyhrážal, že zabije svedkyňu, jej mamu, sestru J., J. D., potom že aj sestru, aj jej muža aj to malé decko. Taktiež jej bola prečítaná jej výpoveď, v ktorej svedkyňa vypovedala o tom, že jej exmanžel povedal, čo sa stalo u neho v byte, že sa mu vyhrážal syn, že či chce mať rozsekanú hlavu a že pod vplyvom vyhrážok dal exmanžel synovi tie peniaze. Svedkyňa - poškodená k tomuto uviedla, že možno že jej to takto exmanžel povedal, avšak ona som tam nebola prítomná, preto to nevie potvrdiť. Má však za to, že o žiadnom vydieraní nebola žiadna reč. Pokiaľ sa takto vyjadrila v prípravnom konaní, povedala to z toho dôvodu, že jej to takto povedal exmanžel. To že nešlo o vydieranie si myslí na základe toho, že najprv boli peniaze poskytnuté synovi a až následne sa strhla hádka medzi nimi, pričom možno uplynula aj polhodina. Vedela o tom, že táto suma mala byť poskytnutá ako pôžička, keď predtým hovorila o tom, že o poskytnutí pôžičky nevie, asi išlo o nedorozumenie.

Svedok - poškodený I. J., ktorý je otcom obžalovaného, na hlavnom pojednávaní vypovedal, že dňa 23.04.2020 sa spolu s bývalou manželkou dostavil do T. - Š., aby vyzdvihli ich syna vo výkone trestu. V aute obžalovaný začal hovoriť o svojich plánoch, ktoré svedok považoval za finančne nerealizovateľné.

Na jeho reakciu zvolaním „jojóóó“ došlo k roztržke a obžalovaný sa spýtal, že či chce, aby sa dostal naspäť do výkonu trestu. Po zvyšnú časť cesty obžalovaný celý čas ťukal do mobilu. Pred príchodom do O. D. ich žiadal, aby s ním išli na O. A., od čoho ho odhovorili a zastavili sa v obchodnom dome T., kde si pre seba kúpil veci, vrátane hruškovice alebo slivovice. Svedok a jeho bývalá manželka ho zatiaľ čakali vonku. Keď sa vrátil, odviezli exmanželku domov a následne ho obžalovaný znovu žiadal, aby ho zobral na O. A.. Nepovedal mu účel cesty, ale na tú istú adresu chodievali aj predtým, svedok má za to, že tam chodieval pre drogy. Následne sa ešte zastavili u exmanželky na kávu a potom sa presunuli ku svedkovi domov. Napriek tomu, že boli v jednom byte, ho nevidel až do 24.04.2020 asi do 16.00 hod. V ten deň 24.04.2020 sa správal úplne kludne z čoho usúdil, že už niečo užil. V noci zo dňa 24.04.2020 na 25.04.2020 svedok počul zo svojej izby celú noc, ako obžalovaný nepokoje chodí z jednej izby do inej. Videl aj papierové šúľance, ktoré používajú osoby užívajúce drogy, preto mal za to, že má abstinenčné príznaky. Na druhý deň 25.04.2020 skoro ráno niekedy medzi 07.00 a 07.30 hod. prišiel za svedkom obžalovaný do izby s tým, či má nejaké drobné. Po predchádzajúcich skúsenostiach s ním svedok skúsil naťahovať čas a povedal mu, že mu vie dať len 5 eur. Toto mu nestačilo, rovnako ani 10 eur. Následne sám povedal, že potrebuje 26 eur. Svedok mu povedal, že takúto sumu mu nevie dať. Na to obžalovaný začal búchať po dreze. Svedok mu nakoniec tieto peniaze vybral z troch peňaženiek a dal mu ich. Ešte predtým než mu peniaze odovzdal, mu syn povedal, že keď mu tie peniaze nedá, tak ho zabije. Hovoril aj to, že ak mu poškodený večer nedá auto, tak ho odnesie do hory rozseká a zakope. Hovoril to v množnom čísle, že to spravia viacerí, zrejme nejakí kamaráti. Z týchto vyhrážok má poškodený zlé sny dodnes. Nakoniec, keď mu tie peniaze dal, tak ich obžalovaný ešte prepočítal, čo mu taktiež zle padlo. Následne sa syn trochu ukludnil a aj poškodený, keďže si dal lieky na krvný tlak. Vybral sa na menší nákup a následne k exmanželke, aby jej vyrozprával, čo sa stalo. Pred jeho odchodom už hádky s obžalovaným neboli. K exmanželke išiel sám. Keď prišiel, vyrozprával jej všetko, čo sa stalo. Následne sa dostavil aj syn. Začal chodiť po byte s horiacou cigaretou, čo mu exmanželka aj vytkla. Následne začal niečo rozoberať o tom, že potrebuje ísť za priateľkou do L.. Poškodený mu povedal, že nemôže s ním ísť. Jeho bývalá manželka sa taktiež vyjadrila tak, že môže ísť nanajvýš o kamarátku, čo obžalovaného nahnevalo a začal čoraz viac zvyšovať hlas, až to počuli aj susedia. Ľavou päšťou sa ako keby zahnal na úder voči poškodenému a jedenkrát aj voči žene, avšak neudrel nikoho. Pri tomto rozprávaní, že poškodeného zabije a že zabije aj ich všetkých vrátane matky bývalej manželky, sestry a jej syna. Hovoril aj o tom, že mu večer dá auto a znovu opakoval, že poškodeného rozseká. Keď to hovoril, nebol to ich I., hovorili z neho drogy. Ešte povedal aj to, že akým právom sa X., t. j. sestra obžalovaného, dala dokopy s G. a že ona je jeho majetok. Táto jeho veta poškodeného primála k tomu, aby sa rozhodol túto záležitosť nahlásiť na políciu. Svedok uviedol, že z konania obžalovaného mal strach. Na otázku obžalovaného, či je pravdou, že mu povedal pri poskytovaní 26 eur, že ich obžalovanému požičiava s tým, že sa má zamestnať, poškodený uviedol, že udalosti sa odohrali tak, ako ich opísal s tým, že pri faktickom vyberaní peňazí a ich odovzdávaní povedal obžalovanému, že mu tie peniaze len požičiava, keďže inú možnosť v tom čase nemal. Nič to nemení na tom, čo skôr vypovedal.

Podľa § 263 ods. 1 Tr. poriadku na návrh prokurátora boli prečítané svedecké výpovede R. T., C. Š. z týchto však vyplynulo, že uvedení svedkovia využili svoje právo a odmietli vypovedať. Svedkyňa W. J. sa ku skutku nevedela vyjadriť.

Podľa § 189 ods. 1 zák. č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov (v ďalšom len „Trestný zákon“) kto iného násilím, hrozbou násilia alebo hrozbou inej ťažkej ujmy núti, aby niečo konal, opomenul alebo trpel, potrestá sa odňatím slobody na dva roky až šesť rokov.

Podľa odseku 2 citovaného ustanovenia odňatím slobody na štyri roky až desať rokov sa páchatel potrestá, ak spácha čin uvedený v odseku 1

- a) závažnejším spôsobom konania,
- b) na chránenej osobe,
- c) z osobitného motívu, alebo
- d) a spôsobí ním väčšiu škodu.

Podľa § 360 ods. 1 Trestného zákona kto sa inému vyhráža smrťou, ťažkou ujmom na zdraví alebo inou ťažkou ujmom takým spôsobom, že to môže vzbudiť dôvodnú obavu, potrestá sa odňatím slobody až na jeden rok.

Podľa odseku 2 citovaného ustanovenia odňatím slobody na šesť mesiacov až tri roky sa páchatel potrestá, ak spácha čin uvedený v odseku 1

- a) závažnejším spôsobom konania,
- b) na chránenej osobe,
- c) preto, aby inému zmaril alebo sťažil uplatnenie jeho základných práv a slobôd,
- d) z osobitného motívu, alebo
- e) verejne.

V zmysle § 139 ods. 1 písm. c) Trestného zákona chránenou osobou sa rozumie blízka osoba.

Zhodnotením vykonaného dokazovania dospel súd k záveru, že vina obžalovaného je preukázaná bez pochybností. Za hlavný usvedčujúci dôkaz súd považuje výpoveď poškodeného I. J., ktorý tak v prípravnom konaní, ako aj na hlavnom pojednávaní pred súdom podrobne opísal konflikty, ktoré dňa 25. 4. 2020 vyvolal obžalovaný. Z jeho výpovede nepochybne vyplýva, že obžalovaný sa nedopustil „len“ prečinu nebezpečného vyhrážania. Boli naplnené aj zákonné znaky zločinu vydierania, keďže obžalovaný poškodeného - svojho otca, ktorý je k nemu vo vzťahu blízkej osoby - hrozbou násilia nútil ku dvom konaniam: 1) aby mu dal 26 eur a 2) aby mu poskytol auto na účely cesty obžalovaného do L.. Vo vzťahu k požiadavke na vydanie 26 eur je obzvlášť významné, že obžalovaný poškodeného nútil hrozbou násilia, že ak mu tieto peniaze nedá, zabije ho, pričom táto hrozba odznela ešte pred vydaním peňazí. Obe konania poškodeného boli požadované pod hrozbou zabitia, t. j. spôsobom, ktorý oprávnenne vzbudil u svedka dôvodnú obavu a strach, vplyvom ktorého požadovanú čiastku obžalovanému vyplatil. Súd neuveril tvrdeniu obžalovaného, že v skutočnosti išlo o pôžičku, ale poškodenému, ktorý upresnil, že až po vyplatení peňazí a čiastočnom upokojení situácie povedal synovi, že túto sumu bude musieť vrátiť. Obžalovaný sa mylne domnieva, že zodpovednosť za trestný čin spáchaný ústnym prejavom nemožno považovať za preukázanú za situácie, keď tieto tvrdenia odzneli medzi štyrmi očami a z hľadiska dôkaznej situácie ide o stav „tvrdenie voči tvrdeniu“. Súd je povinný zhodnotiť vierohodnosť výpovedí jednotlivých aktérov a ak usvedčujúcu výpoveď poškodeného považuje za dôveryhodnú, môže byť vina ustálená. Súd nemal dôvod pochybovať o vierohodnosti svedka - poškodeného I. J., keďže vysvetlenie obžalovaného, že otec mu má škodiť, pretože ho v minulosti urazil poznámkami, ktoré ho ponižovali, nie je vierohodné. Naopak, je zrejmé, že svedok J. synovi poskytol pomoc, keď preňho išiel do T. do výkonu trestu a poskytol mu aj ubytovanie vo svojom obydľí. Na hlavnom pojednávaní poškodený vypovedal spôsobom, ktorý nevykazoval známky neúprimnosti. Je potrebné poznamenať, že vypovedal pod prisahou, t. j. aj pod ťarchou trestného stíhania v prípade krivej výpovede. Niet dôvodu, prečo by súd jeho výpoveď nepovažoval za vierohodnú. Naopak, odlišný opis konfliktu s otcom zo strany žalovaného je neverohodný predovšetkým vzhľadom na jeho osobu, ktorá sa aj v minulosti dopustila trestného činu vydierania na úkor najbližších rodinných príslušníkov, za ktoré konanie bol odsúdený aj v konaní vedenom pod sp. zn. 4T/9/2014. Obžalovaný od otca taktiež žiadal poskytnutie auta na cestu do L., pričom aj v tejto súvislosti sa vyhrážal, že ak mu auto otec nedá, tak ho obžalovaný a iné bližšie neoznačené osoby „odnesú do hory, rozsekajú ho na kusy a zakopú ho“. Podľa výpovede obžalovaného k tejto časti rozhovoru ani nedošlo. Súd však za pravdivú považuje výpoveď svedka - poškodeného, nakoľko túto požiadavku, ktorá napĺňa znaky trestného činu vydierania, neskôr obžalovaný zopakoval aj počas stretnutia u matky.

Súd nevykonal obžalovaným navrhnuté znalecké dokazovanie zamerané na zistenie duševného stavu a pravdivosti svedka - poškodeného, nakoľko v konaní nevyšli najavo žiadne indície, ktoré by naznačovali oslabenie kognitívnych alebo pamäťových schopností poškodeného.

Výpoveď poškodenej X. J.M., ktorá na hlavnom pojednávaní konanie obžalovaného zľahčovala s tým, že v prípade udalostí v byte I. J. určite nešlo o vydieranie a že syn potrebuje liečenie a nie pobyt vo väzení, súd hodnotil ako prejav súcitu voči synovi a ako snahu pomôcť obžalovanému vyhnúť sa vysokému trestu, ktorý mu hrozí za trestný čin vydierania. Svedkyňa taktiež bola nekonzistentná, pokiaľ najprv tvrdila, že o žiadnej pôžičke nevie, v ďalšom však transakciu medzi obžalovaným a poškodeným I. J. takto kvalifikovala. Treba však poznamenať, že počas ranného konfliktu poškodená nebola osobne prítomná a svoje informácie čerpala od I. J.. Tieto informácie v prípravnom konaní verne reprodukovala a svojej výpovede v relevantných častiach sa aj pridžala s tým, že takto jej to povedal I. J.. Taktiež v podstate v zhode s I. J. opísala priebeh stretnutia u nej v byte.

Pokiaľ ide o udalosti v ten istý deň na byte matky obžalovaného, obaja poškodení potvrdili, že bolo zopakovaná požiadavka na poskytnutie auta pod hrozbou zabitia. Následne sa obžalovaný dopustil aj prečinu nebezpečného vyhrážania tým, že sa vyhrážal matke a otcovi, že ich odnesie do hory, tam ich rozseká a zahrabe a vyhrážal sa tiež tým, že zabije jej mamu, sestru J., J. D., potom že aj sestru, aj jej muža aj to malé decko. Išlo o vyhrážky, ktoré v oboch poškodených vyvolali vážnu obavu, že ich obžalovaný uskutoční.

Na základe uvedených zistení súd považuje za nepochybne preukázané, že obžalovaný sa dopustil jednak zločinu vydierania vo vzťahu otcovi - poškodenému I. J., ktorý sa voči nemu považuje za blízku osobu. Vzhľadom na uvedené jeho konanie je potrebné kvalifikovať ako zločin vydierania podľa § 189 ods. 1, ods. 2 písm. b) Trestného zákona s poukázaním na ustanovenie § 139 ods. 1 písm. c) Trestného zákona. Vyhrážkami zabitia členov svojej rodiny počas návštevy u matky sa zároveň dopustil prečinu nebezpečného vyhrážania podľa § 360 ods. 1, ods. 2 písm. b) Trestného zákona s poukázaním na ustanovenie § 139 ods. 1 písm. c) Trestného zákona. Súd vinu obžalovaného z oboch skutkov uvedených v obžalobe považoval za ustálenú.

Zo znaleckého posudku C.. I. E. č. XX/XXXX vyplýva, že znalec u obvineného nezistil duševné ochorenie v pravom zmysle slova. Schizoforná psychóza bola u obvineného zistená ešte v roku 2018, po ústavnej liečbe v psychiatrickej nemocnici T. je bez floridnej psychotickej symptomatiky. V čase posudzovaného trestného činu znalec u obvineného zistil intoxikáciu alkoholom a stimulanciami, ktorá viedla k podstatnému zníženiu jeho ovládacích schopností, pričom jeho rozpoznávacie schopnosti boli zachované. Znalec obvinenému odporučil uložiť ochrannú psychiatrickú a protitoxikomanickú liečbu ambulantnou formou. Znalec zistil závislosť od stimulancií, nie však od alkoholu. Obžalovaný je podľa znalca v plnej miere schopný chápať zmysel a účel trestného konania. Jeho pobyt na slobode pre spoločnosť nie je nebezpečný. Závisí to od úspešnosti ochrannej liečby, ktorú znalec navrhuje.

Súdny znalec C.. E. v rámci svojho výsluchu na hlavnom pojednávaní sa na svoj znalecký posudok odvolal a tento v podrobnostiach vysvetlil. Uviedol, že udržiavanie ambulantnej liečby je u obžalovaného potrebné, pretože pri nedostatočnej liečbe by opakovane mohlo dôjsť k vzplanutiu tohto duševného ochorenia. K listu ošetrojúceho lekára C.. D., ktorý odporúča zmenu ambulantnej liečby uloženej v inom konaní na ústavnú formu, uviedol, že v zmysle zadanej úlohy posudzoval duševný stav páchatela v čase spáchania skutku. Ovládacie schopnosti obžalovaného boli znížené v dôsledku intoxikácie alkoholom a pervitínom, k zníženiu rozpoznávacích schopností však nedošlo, keďže u obžalovaného neboli zistené žiadne psychotické príznaky, ktoré by mohli mať vplyv na jeho vnímanie a myslenie. Zistená schizoforná psychóza bola vyvolaná závislosťou od pervitínu a v tomto zmysle sa nejedná o jadrovú psychózu. Ide teda o inú príčinu schizofrénnych príznakov, ktorá vôbec nemusí prejsť do jadrovej psychózy. Jadrová forma sa vyznačuje vysokou mierou recidívy, kým u formy zistenej u obžalovaného sa táto ani nemusí opakovať.

Svedok C.. O. D., ošetrojúci lekár - psychiater v rámci svojho výsluchu uviedol, že obžalovaného pozná od roku 2012, kedy so po prvýkrát vypracoval na neho znalecký posudok v rámci iného konania a následne v jeho ambulancii vykonával aj ambulantnú protitoxikomanickú liečbu. Následne v roku 2018 po ukončení ústavného liečenia sa znovu v jeho ambulancii podrobil liečbe a to od februára 2019. Išlo o psychiatrickú a protitoxikomanickú liečbu. Obžalovaný sa na vyšetrenia v úvode dostavoval, z jeho prejavov však svedok usúdil, že tabletkovú liečbu nedodržiava dôsledne, preto asi po mesiaci nariadil injekčnú liečbu. Na kontroly chodil približne do augusta 2019 a za ten čas dvakrát referoval porušenie abstinencie a užitie marihuany resp. inej stimulácie. Naposledy bol na kontrole dňa 09.08.2019, vtedy mu bol aplikovaný liek Y.. Na následné kontroly sa napriek predvolaniam nedostavil. Schizofréniu alebo dlhodobé psychotické ochorenie svedok u obžalovaného nezistil. V dôsledku užívania drog sa však u neho vyskytli psychotické stavy, v dôsledku ktorých bol aj hospitalizovaný a po asi dvojtýždňovej liečbe tieto stavy ustúpili. Ako ambulantný lekár vykonávajúci ochranné liečenie bol kontaktovaný zo strany rodinných príslušníkov o neprimeranom správaní sa obžalovaného, ktoré bolo jednoznačne spôsobené užívaním drog. Svedok následne nemal inú možnosť než požiadať súd o zmenu formy vykonávania ochranného liečenia na ústavnú, nakoľko príbuzní odmietali podať trestné oznámenie. Išlo o matku, otca a sestru obžalovaného. V inom konaní sa zúčastnil pojednávania, avšak k rozhodnutiu nedošlo, keďže v deň pojednávania bol obžalovaný vzatý do väzby. Svedok mal za to, že psychiatrická liečba pacienta sa dá zabezpečiť aj bez jeho aktívnej spolupráce injekčnou liečbou. Pri protitoxikomanickej liečbe sa vykonávajú rôzne formy skupinovej spolupráce, kde nepriaznivá štruktúra osobnosti zistená

aj u obžalovaného je pre takúto spoluprácu kontraproduktívna. Sťažaná spolupráca by sa prejavila aj pri ambulantnej aj pri ústavnej liečbe. V roku 2018 obžalovaný prejavil záujem dobrovoľne nastúpiť na liečbu na G.Ú. Y., jeho žiadosť však bola zamietnutá pre nedoplatky voči zdravotnej poisťovni. Svedok má za to, že pokiaľ sám prejavil záujem podrobiť sa ústavnej liečbe, toto by mu malo byť umožnené.

Obvinený je v mieste trvalého bydliska hodnotený všeobecne. Vo výkone väzby je hodnotený pozitívne. Z výpisu z evidencie priestupkov vyplýva, že obžalovaný sa dopustil spolu 8 priestupkov, všetkých v dobe menej ako 5 rokov pred spáchaním skutku, ktorý sa mu kladie za vinu. Doposiaľ bol dvakrát súdne trestaný. Rozsudok vydaný tunajším súdom pod sp. zn. 3T/72/2012 bol po povolení obnovy konania sp. zn. 3Nt/17/2013 nahradený rozsudkom tunajšieho súdu sp. zn. 4T/9/2014 zo dňa 13. 3. 2014, na základe ktorého bol obžalovaný uznaný vinným zo spáchania zločinu vydierania podľa § 189 ods. 1, ods. 2 písm. b) Trestného zákona. Bol mu uložený trest odňatia slobody vo výmere 36 mesiacov v ústave na výkon trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom stráženia. Trest bol vykonaný dňa 21. 11. 2014. Súčasne mu bolo uložené ochranné liečenie protitoxikomanické ústavnou formou. Dňa 30. 12. 2014 bolo rozhodnuté o zmene spôsobu ochranného liečenia na ambulantnú formu. Okrem tohto odsúdenia z odpisu z registra trestov vyplýva odsúdenie trestným rozkazom tunajšieho súdu sp. zn. 4T/8/2020 za prečin marenia výkonu úradného rozhodnutia podľa § 348 ods. 1 písm. d) Trestného zákona.

Obžalovanému nemožno priznať žiadnu z poľahčujúcich okolností podľa § 36 Tr. zákona. Naopak, priráža mu okolnosť podľa § 37 písm. h) a písm. m) Tr. zákona, t. j. že spáchal viac trestných činov a že bol už za trestný čin odsúdený. Vzhľadom na skutočnosť, že obžalovaný bol v minulosti odsúdený za zločin (v konaní vedenom tunajším súdom pod sp. zn. 4T/9/2014), pri úvahách o treste bolo potrebné aplikovať ustanovenie § 38 ods. 5 Trestného zákona, v zmysle ktorého sa zvyšuje dolná hranica zákonom ustanovenej trestnej sadzby o jednu polovicu. Obžalovaný spáchal viac úmyselných trestných činov, z ktorých jeden je zločinom, spáchaným dvomi skutkami, preto bolo potrebné rozhodnúť o uložení úhrnného trestu podľa § 41 ods. 1, 2 Trestného zákona, a to podľa trestnej sadzby podľa § 189 ods. 2 Tr. zákona ako trestného činu najprísnejšie trestaného, pri ktorom sa zvyšuje horná hranica trestnej sadzby o jednu tretinu. Výsledná sadzba trestu odňatia slobody je od 7 rokov do 13 rokov a 4 mesiace.

Súd vzhľadom na zistenie znalca C.. E., že ovládacie schopnosti obžalovaného boli v čase spáchania skutku podstatne znížené, mal za to, že ochrana spoločnosti vzhľadom na zdravotný stav obžalovaného bude zabezpečená aj trestom kratšieho trvania pri súčasnom uložení ochranného liečenia. Z uvedeného dôvodu podľa § 39 ods. 2 písm. c) Tr. zákona rozhodol o uložení trestu odňatia slobody v trvaní 4 rokov. Pri určení tejto výmery prihliadol na to, že obžalovaný sa zločinu vydierania na úkor svojej matky dopustil aj v minulosti, za čo bol odsúdený v konaní vedenom na tunajšom súde sp. zn. 4T/9/2014. Opakovanie obdobného konania na úkor rodičov odôvodňuje uloženie pomerne prísneho trestu aj pri znížení trestu s ohľadom na zmenšenú pričetnosť obžalovaného v čase spáchania skutku.

Vzhľadom na skutočnosť, že obžalovaný v posledných desiatich rokoch pred spáchaním skutku bol vo výkone trestu za úmyselný trestný čin na základe odsúdenia vo veci sp. zn. 4T/8/2020, súd ho zaradil do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia.

Súd zároveň podľa § 73 ods. 2 písm. c), písm. d) Tr. zákona na základe výsledkov znaleckého dokazovania uložil obžalovanému ochranné psychiatrické a protitoxikomanické liečenie formou ústavnou. Potreba ochranného liečenia vyplýva zo znaleckého posudku C.. E.. Napriek tomu, že súdny znalec považoval za postačujúce vykonanie liečenia ambulantnou formou, súd má za to, že účelnejšie v danom prípade bude liečenie v ústavnej forme. K tomuto stanovisku dospel na základe konkrétnych skúseností ošetrojúceho lekára C.. D., ktorý bol na hlavnom pojednávaní vypočutý a ktorý uviedol, že ambulantná liečba prinajmenšom v časti protitoxikomanického liečenia neplnila svoj účel pre nedostatočnú spoluprácu obžalovaného. Z uvedeného dôvodu bol C.. D. nútený dať tunajšiemu súd podnet na zmenu ambulantnej protitoxikomanickej liečby na ústavnú. O tomto podnete v konaní sp. zn. 3Nt/19/2018 v čase hlavného pojednávania ešte nebolo rozhodnuté a spis z uvedeného dôvodu nemohol byť ani pripojený. Súd zohľadnil aj stanovisko obžalovaného, ktorý prejavil ochotu podrobiť sa ochrannej liečbe aj v ústavnej forme.

Poškodení si nárok na náhradu škody spôsobenej trestným činom neuplatňovali, preto o náhrade škody v adhéznom konaní súd nerozhodoval.

v bode 1)

iného hrozbou násilia nútil, aby niečo konal a uvedený čin spáchal na chránenej osobe - na blízkej osobe,

v bode 2)

inému sa vyhrážal smrťou, ťažkou ujmom na zdraví takým spôsobom, že to môže vzbudiť dôvodnú obavu, a čin spáchal na chránenej osobe - na blízkej osobe,

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie, ktoré možno podať na Okresnom súde Rimavská Sobota do 15 dní od oznámenia rozsudku. Odvolanie má odkladný účinok. (§ 306/2)

Odvolanie môžu podať:

- prokurátor pre nesprávnosť ktoréhokoľvek výroku (§ 307/1a) a to v neprospech i v prospech obžalovaného (§ 308/1,2). V prospech obžalovaného môže podať odvolanie aj proti vôli obžalovaného (§ 308/2)

- obžalovaný pre nesprávnosť výroku, ktorý sa ho priamo týka (§ 307/1b) a to len vo svoj prospech (§ 308/2)

- príbuzný obžalovaného v priamom rade, jeho súrodenci, osvojiteľ, osvojenec, manžel a druh (pre nesprávnosť výroku, ktorý sa priamo týka obžalovaného), a to len v jeho prospech (§ 308/2)

- zákonný zástupca obžalovaného, opatrovník obžalovaného a obhajca obžalovaného pre nesprávnosť výroku, ktorý sa priamo týka obžalovaného, a to len v jeho prospech. Ak je obžalovaný pozbavený spôsobilosti na právne úkony alebo ak je jeho spôsobilosť na právne úkony obmedzená, môžu podať odvolanie v prospech obžalovaného i proti jeho vôli (§ 308/2)

- orgán sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately pre nesprávnosť výroku, ktorý sa priamo týka mladistvého obžalovaného a to len v jeho prospech a to aj proti jeho vôli (§ 345/1)

- poškodený, ktorý uplatnil nárok na náhradu škody, pre nesprávnosť výroku o náhrade škody (§ 307/1c), a to v neprospech obžalovaného (§ 308/1). Ak je poškodeným právnická osoba, odvolanie môže podať len osoba oprávnená konať za právnickú osobu (§ 68)

- zúčastnená osoba pre nesprávnosť výroku o zhabaní veci (§ 307/1d), (§ 45/1)

Osoby oprávnené podať odvolanie proti niektorému výroku rozsudku môžu ho napadnúť aj preto, že taký výrok nebol urobený, ako aj pre porušenie ustanovení o konaní, ktoré predchádzalo rozsudku, ak toto porušenie mohlo spôsobiť, že výrok je nesprávny alebo že chýba.